

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยในรายละเอียดเกี่ยวกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครู-อาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ทุกโรงเรียนในเขตการศึกษา 5 จำนวน 23 โรงเรียน โดยถือเอาเฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานจริงในปีการศึกษา 2528 จำนวนผู้บริหาร 115 คน ครู-อาจารย์ 2321 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

เมื่อได้จำนวนประชากรมาแล้ว ดำเนินการหาจำนวนตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้จำนวนผู้บริหาร 92 คน จาก 115 คน และครู-อาจารย์ 344 คน จาก 2321 คน (ดังแสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 1) จากนั้นทำการเทียบสัดส่วนหาตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียน โดยคิดจำนวนร้อยละ 15 จากจำนวนครู-อาจารย์ในแต่ละโรงเรียน เมื่อได้ตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียนแล้ว ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยไม่คำนึงถึงอายุ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งตัวประกอบอื่น ๆ

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บริหารและครู-อาจารย์ที่ใช้ เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวนแต่ละโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	จำนวน ผู้บริหาร	จำนวนผู้บริหาร ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนครู- อาจารย์	จำนวนครู-อาจารย์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
1	เบญจมาชูทิศ	5	4	144	21
2	ราชโบริกานุเคราะห์	5	4	127	19
3	สายธรรมจันทร์	5	4	83	12
4	ศุภราชบุรีรังษฤษฎ์	5	4	63	9
5	วัดคอนคูน	5	4	71	11
6	โพธาวัฒนาเสนี	5	4	108	16
7	วัดเพลง"โสภณศิริราษฎร์"	5	4	72	11
8	พรหมานุสรณ์	5	4	150	22
9	ท่าช้างวิทยา	5	4	97	14
10	บ้านลาดวิทยา	5	4	86	13
11	ประจวบวิทยาลัย	5	4	98	14
12	ทับสะแกวิทยา	5	4	86	13
13	หัวหิน	5	4	93	14
14	เทพมงคลรังษี	5	4	96	14
15	วิสุทธรังษี	5	4	116	17
16	ท่ามะกาวิทยาคม	5	4	133	20
17	กรรณสูตศึกษาลัย	5	4	113	17
18	บางปลาม้า"สูงสูมาร ผดุงวิทย์"	5	4	103	15
19	สามชุกรัตน ไภคาราม	5	4	102	15
20	อู่ทอง	5	4	94	14
21	สงวนหญิง	5	4	100	15
22	ศรัทธาสมุทร	5	4	94	14
23	ถาวรานุกูล	5	4	92	14
	รวม	115	92	2321	344

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำราและงานวิจัยต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้นำ

การใช้หลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ครอบคลุมลักษณะงาน 10 ด้านคือ

การวางแผนงานวิชาการ หลักสูตรและ เอกสารการใช้หลักสูตร การจัดการเรียน การสอนและวิธีสอน การพัฒนาอาจารย์ทางวิชาการ การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร การจัด อาคารสถานที่และบริเวณ เพื่อ เสริมสร้างงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและสถานประกอบการ ในท้องถิ่น การใช้สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุดและการประเมินผลงานวิชาการ

การจัดรูปแบบของแบบสอบถาม กำหนดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามส่วนนี้มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบ (Check list) ประกอบด้วยคำถาม เกี่ยวกับ เพศ อายุ อายุราชการและวุฒิทางการศึกษา

ตอนที่ 2 บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี คำตอบให้เลือก 5 ตัวเลือกคือ

ไม่ได้ปฏิบัติเลยหรือคาดว่าไม่ได้ปฏิบัติเลย	0
ปฏิบัติน้อยที่สุดหรือคาดว่าปฏิบัติน้อยที่สุด	1
ปฏิบัติน้อยหรือคาดว่าปฏิบัติน้อย	2
ปฏิบัติมากหรือคาดว่าควรปฏิบัติมาก	3
ปฏิบัติมากที่สุดหรือคาดว่าควรปฏิบัติมากที่สุด	4

ทั้งนี้ ให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำ เครื่องหมาย เลือกทั้งในส่วนที่เป็นระดับที่ปฏิบัติจริงและระดับที่ พึงประสงค์ หรือคาดหวังเพียงข้อละ 1 เครื่องหมาย จำนวนข้อของแบบสอบถามส่วนนี้มี จำนวน 63 ข้อ แบ่งเป็น 10 ด้าน ดังรายละเอียด

1. การวางแผนงานวิชาการ จำนวน 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 11.11
 2. หลักสูตรและ เอกสารการใช้หลักฐานจำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 9.52
 3. การจัดการเรียนการสอนและวิธีสอนจำนวน 9 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 14.30
 4. การพัฒนาอาจารย์ทางวิชาการ จำนวน 7 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 11.11
 5. การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรจำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 9.52
 6. การจัดอาคารสถานที่และบริเวณ
เพื่อเสริมสร้างงานวิชาการ จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 7.94
 7. การใช้ทรัพยากรและสถานประกอบการ
ในท้องถิ่น จำนวน 5 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 7.94
 8. การใช้สื่อการเรียนการสอน จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 9.52
 9. ห้องสมุด จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 9.52
 10. การประเมินผลงานวิชาการ จำนวน 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 9.52
- รวมแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 63 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการจาก เอกสาร ตำราและงานวิจัย เป็นหลักในการสร้างแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ และขอความคิดเห็น หลังจากพิจารณาแก้ไขปรับปรุงแล้ว นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 ท่านตรวจสอบและตัดสินความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหา และโครงสร้าง รวมทั้งภาษาที่ใช้ เพื่อให้แบบสอบถามมีความเที่ยงตรงและ เหมาะสมในการวัด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดไปปรึกษาหารือกับอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่เหมาะสม

สำหรับรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 8 ท่านมีดังต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สังัด อุทรานันท์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฝรยอต อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. อาจารย์สำราญ แก้วแกม เสือ ผู้อำนวยการโรงเรียนนครณัฐศึกษาลัย อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
5. อาจารย์ ฌรงค์ รักเดช ผู้อำนวยการโรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
6. อาจารย์ เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น ผู้อำนวยการโรงเรียนอุ้มทอง อำเภ่อู้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี
7. อาจารย์ สุรณี สนั่นเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนสงวนหญิง อำเภอมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
8. อาจารย์ พล หอมสุวรรณ ผู้อำนวยการโรงเรียนบางปลาม้า "สูงสมารมดุงวิทย์" อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

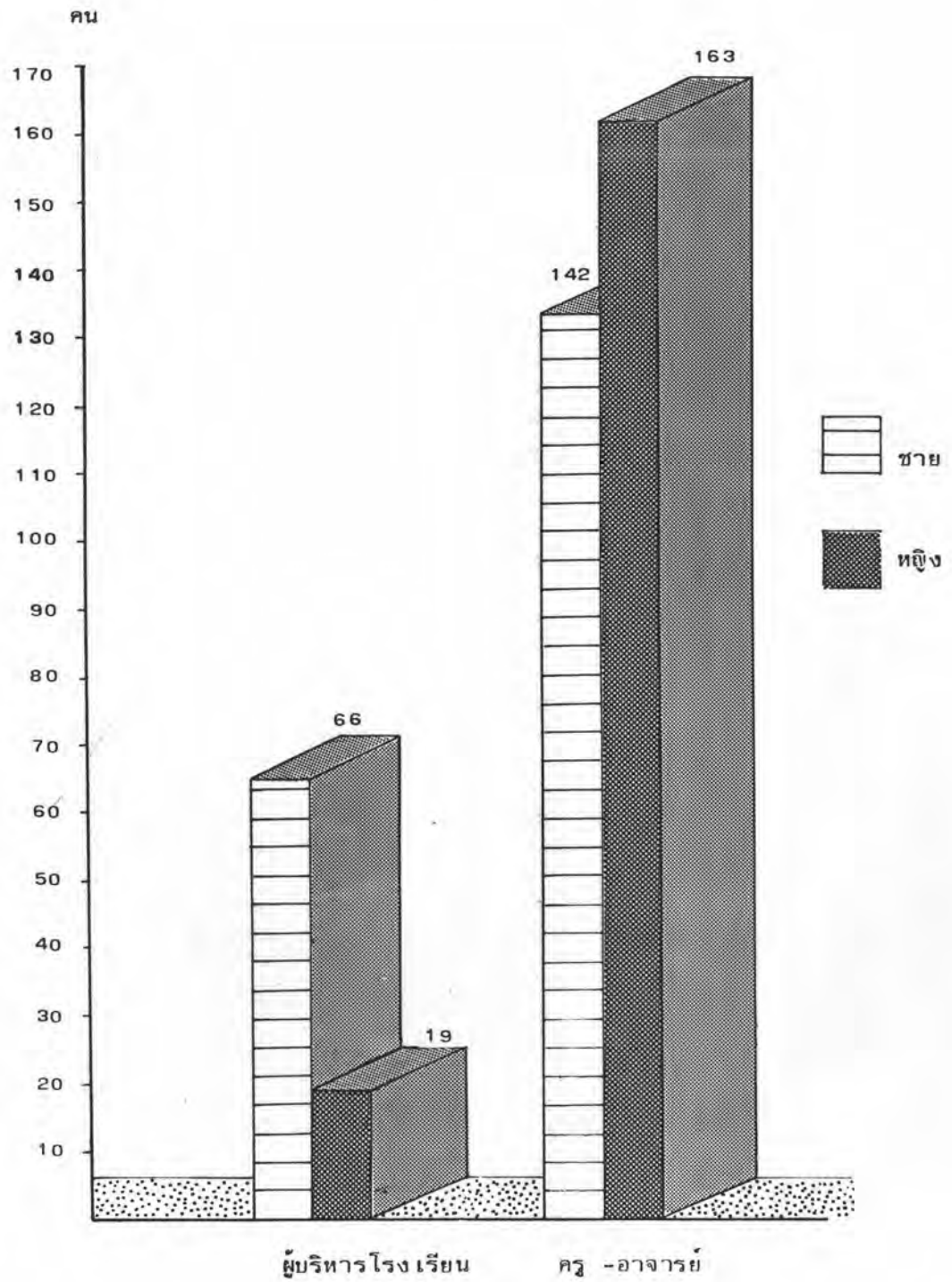
การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจาก ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปมอบให้ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองในบางส่วนและบางส่วนส่งทางไปรษณีย์ หรือมอบแบบสอบถามให้ด้วย โดยขอความอนุเคราะห์ให้ผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ท่านใดท่านหนึ่งก็ได้เป็นผู้ช่วย เหลือประสานงานในการรวบรวมแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยเดินทางไปรับคืนบางโรงเรียน ส่วนบางโรงเรียนได้มอบซองติดไปรษณีย์ากร เรียบร้อย ให้ส่งคืนผู้วิจัยสำหรับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งและรับคืนมาที่สมบูรณ์และใช้ในการวิจัยได้ จำแนกแต่ละโรงเรียนได้แสดงรายละเอียดไว้ในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและรับคืน จำแนกแต่ละโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง		จำนวนแบบสอบถามที่รับคืน			
		ผู้บริหารโรงเรียน (คน)	ครู-อาจารย์ (คน)	ผู้บริหารโรงเรียน		ครู-อาจารย์	
				คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1	เบญจราษฎร์ศ	4	21	3	75.00	17	80.95
2	ราชโบริกานุเคราะห์	4	19	3	75.00	11	57.89
3	สายธรรมจันทร์	4	12	4	100.00	12	100.00
4	คุรุราษฎร์รังสฤษดิ์	4	9	3	75.00	9	100.00
5	วัดคอนคูม	4	11	3	75.00	11	100.00
6	โพธาวัฒนาเสนี	4	16	4	100.00	15	93.75
7	วัดเพลง"โสภณศิริราษฎร์"	4	11	3	75.00	11	100.00
8	พรหมานุสรณ์	4	22	4	100.00	17	77.27
9	ท่ายางวิทยา	4	14	4	100.00	14	100.00
10	บ้านลาดวิทยา	4	13	4	100.00	13	100.00
11	ประจวบวิทยาลัย	4	14	3	100.00	14	100.00
12	ทับสะแกวิทยา	4	13	4	100.00	13	100.00
13	หัวหิน	4	14	4	100.00	11	78.57
14	เทพมงคลรังษี	4	14	4	100.00	14	100.00
15	วิสุทธรังษี	4	17	4	100.00	17	100.00
16	ท่ามะกาวิทยาคม	4	20	4	100.00	17	85.00
17	กรรณสูตศึกษาลัย	4	17	4	100.00	12	70.59
18	บางปلام้า"สูงสูमारผดุงวิทย์"	4	15	3	75.00	11	73.33
19	สามชุกรัตน โภคาราม	4	15	4	100.00	10	66.67
20	อู่ทอง	4	14	4	100.00	14	100.00
21	สงวนหญิง	4	15	4	100.00	15	100.00
22	ศรีธธาสมุทร	4	14	4	100.00	14	100.00
23	ถาวรบุญกุล	4	14	4	100.00	13	92.86
	รวม	92	344	85	92.39	305	88.66

แผนภูมิที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกลักษณะตามเพศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. จำแนกแบบสอบถามทั้งหมด เป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มครู-อาจารย์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและค่าร้อยละ พร้อมทั้งแผนภูมิประกอบคำอธิบาย
3. บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ทั้ง 10 ด้าน คือการวางแผนงานวิชาการ หลักสูตรและ เอกสารการใช้หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและวิธีสอน การพัฒนาอาจารย์ทางวิชาการ การจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร การจัดหาอาคารสถานที่และบริเวณเพื่อเสริมสร้างงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและสถานประกอบการในท้องถิ่น การใช้สื่อการเรียนการสอน ห้องสมุดและการประเมินผลงานวิชาการ เสนอเป็นตารางค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เสนอแผนภูมิ เปรียบเทียบบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนผู้นำการใช้หลักสูตร ในระดับที่ปฏิบัติจริง กับระดับที่พึงประสงค์ที่มีต่อบทบาทการบริหารงานวิชาการทั้ง 10 ด้าน พร้อมทั้งคำอธิบายประกอบ
4. ทดสอบสมมติฐาน เกี่ยวกับทัศนคติของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มครู-อาจารย์ ที่มีต่อบทบาทการบริหารงานวิชาการ ทั้ง 10 ด้านด้วย t-test

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ใช้สูตร (ประคอง กรรณสูตร : 2522)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย

ΣX = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้สูตรของประคอง กรรณสูต (2522)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\Sigma X^2}{N} - \left(\frac{\Sigma X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

ΣX^2 = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่ระดับความ
มีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยใช้สูตรของลวัน สายยศและอังคณา สายยศ (2524 : 96)

$$t = \sqrt{\frac{(n_1-1)S_1^2 + (n_2-1)S_2^2}{n_1+n_2-2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}$$

เมื่อ \bar{X}_1 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

\bar{X}_2 = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

n_1 = ขนาดของกลุ่มที่ 1

n_2 = ขนาดของกลุ่มที่ 2

S_1^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1

S_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2